

Пейо Яворов

Градушка

„Една, че две, че три усилни
и паметни години... Боже,
За някой грях ръце всесилни
издигна ти и нас наказа.
Кой ли може
неволя клетнишка изказа,
макар и – вчерашна се дума?
Да беше мор, да беше чума,
че в гроба гърло не гладува,
ни жадува!
А то градушка ни удари,
а то порой ни мътен влече,
слана попари, засух беше –
в земята зърно се опече...“

* * *

Но мина зима снеговита,
отиде пролет дъждовита –
и знойно лято позлати
до вчера злъчни широти.

Назяря вече тучна нива,
класец натегнал се привежда
и утешителка надежда
при труженик селяк отива.

Затопли радост на сърцето,
усмивка свърне на лицето,
въздишка кротка, пръст до пръст –
ръка неволно прави кръст:

„Да бъде тъй неделя още,
неделя пек и мирно време,
олекне ще и тежко бreme, –
на тежки мъки края дойде“.

* * *

Додето сила има,
селяк без отдих труд се труди...
Почивка – ей я, би-ще зима.
Сега – недремнал и се буди:

петлите први не пропели,
 дори и куче не залае,
 на крак е той... – „Катран и върви,
 бре мъжо, взе ли от пазаря?“ Знае
 невеста ранобудна – всичко,
 готово е, но пак ще пита,
 че утре жетва е; – самичко
 сърце си знае как се стяга...
 И сърдита
 за нещо тя на двора бяга
 и пак се връща в килеря,
 тършува... „Днеска да намеря
 Седмина още – чуеш жено?
 – Ти ставай, Ваньо, – лентьо стига!
 Небето ето – го червено,
 че вече слънцето се дига,
 добитъкът те гладен чака“.
 А Ваньо сънен се прозява
 и зад сайванта в полумрака
 подал се – Сивчо го задява
 с носът си влажен по вратлето.
 „Хе ставай! – вика пак бащата
 отсреди двора, на колата
 затракал нещо, – стига...“ Ето
 в съседен двор се вдига врява –
 там някой люто се ругае.
 Наблизко негде чук играе
 и наковалнята отпява.
 А сутренник поява леко
 и звън от хлопки от далеко
 донася в село; стадо блее...
 На всякъде живот захваща.
 И ето вече слънце грее
 и на земята огън праша.

* * *

Преваля пладне. Задух страшен.
 И всеки дигне взор уплашен,
 с ръкав избрише си челото
 и дълго гледа към небето,
 а то сивее мъгловито.
 И слънцето жълтей сърдито:

От юг бухлат се облак дига
пълзи и вече го настига;
по-доле вирнали главите
и други... Знак е – чуй петлите.
А гъски около реката
защо размахали крилата,
и те са глупи закрещели,
Какво ли са орали, сели?

* * *

Върни се облако неверен, –
почакай, пакостнико черен,
неделя – две... ела тогази,
страшилище! А облак лази,
ръсте и вий снага космата,
заслания слънце; в небесата
тъмней зловещо... Милост няма!
Ще стане пак беда голяма. –
на завет всичко се прибира,
сърцето трепне, в страх премира,
че горе – дим и адски тътен.
Върхушка, прах... ей свода мътен
продран запалва се – и блясък –
и още – пак, – О Боже!... Трясък
оглася планини, полета –
земя трепери... Град! – парчета –
яйце и орех... Спри... Недей...
Труд кървав, Боже, пожалей!

* * *

Но свърши. Тихо гръм последен
заглъхва нейде надалече
и вълк на стадо – вихър леден
подгоня облаците вече.
А ето слънцето огряло
тъжовно гледа върволица
от стари, млади и дечица
забързали навън от село;
в калта подпретнали се боси,
глави неволнишки навели,
отиват, – черно зло ги носи

в нивјата грозно опустели.
Че там жетварка бјасна хала
просо, пшеница, рж, ечмени –
безрадно, зрели и зелени,
и цвет – надежди е познала...

.....

КРАЙ

Източник: Словото

Публикация

П. К. Яворов, „Събрани съчинения в пет тома“, Български писател, С.1977–1979, под редакцията на К. Куюмджиев

Набирание: Гергана Мечкова и Мартин Митов

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/7070>]